

Minister van Justitie en Veiligheid
Staatssecretaris voor Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Rechtspraak en Geschilopl.

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beleidsreactie 'Toepassing van het draagkrachtbeginsel
bij de oplegging van geldboetes door de strafrechter'

Datum
10 december 2024

Onze referentie
5485628

1. Aanleiding

In 2020 is door het WODC onderzoek verricht naar de toepassing van het draagkrachtbeginsel (art. 24 Wetboek van Strafrecht) bij de oplegging van geldboetes in strafprocedures. Eén van de in het rapport opgenomen conclusies is dat rechters in de strafrechtspraktijk bij het opleggen van geldboetes niet altijd rekening houden met het draagkrachtbeginsel en dat dit leidt tot een risico op rechtsongelijkheid. Het rapport droeg verschillende alternatieve mogelijkheden aan om rekening te houden met de draagkracht van de verdachte en doet in dat verband enkele aanbevelingen. Op 29 maart 2021 is een beleidsreactie aan de Tweede Kamer gezonden. In de reactie is aangegeven dat de aanbevelingen verdere uitwerking en concretisering behoeften en dat de Raad voor de rechtspraak daarin een voortrekkersrol was voorbehouden. In reactie op deze beleidsreactie leverde de Adviescommissie van het Landelijk Overleg Vakinhoud Strafrecht (LOVS) op 29 maart 2022 het adviesrapport 'Verantwoorde toepassing draagkrachtbeginsel' op. De Adviescommissie achtte het van belang het adviesrapport eerst aan het Openbaar Ministerie (OM) voor te leggen. Bij brief van 4 juli 2023 heeft het OM op dit advies gereageerd. Nu deze reacties op het voorgaande rapport zijn gegeven, kan worden ingegaan op welk gevolg kan worden gegeven aan voorgenoemd onderzoek zoals werd aangekondigd in de bovengenoemde beleidsreactie.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt verzocht in te stemmen met het verzenden van bijgaande Kamerbrief.
- Ondertekening door MJenV gezien de verantwoordelijkheid voor het Wetboek van Strafrecht. Tevens werd een eerdere beleidsreactie over dit onderwerp door de ambtsvoorganger van MJenV verstuurd.
- Geadviseerd wordt om de brief mede te laten ondertekenen door SRb, in verband met de verantwoordelijkheid voor de Rechtspraak en het sanctiestelsel.

3. Kernpunten

Er wordt voor gekozen om geen nadere invulling te geven aan het draagkrachtbeginsel en dus geen concrete opvolging te geven aan het rapport. Mede op basis van het onderzoek en de reacties van zowel het OM en de Rechtspraak, wordt geconcludeerd dat er op dit moment geen dringende noodzaak, noch een concreet praktijkprobleem is dat noopt om tot een (mogelijk ingrijpende) aanpassing te komen. Daarbij wordt bovendien de hoge druk op de strafrechtketen van dit moment meegewogen. In de brief wordt aandacht gevraagd voor de verschillende initiatieven die op dit terrein al lopen en op de

ruimte die de rechter op dit moment al heeft. In dat kader wordt gewezen op de stappen die onder meer worden gezet in het kader van Straffen op maat.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

- Tot dit onderzoek is opdracht gegeven na advisering van de Raad voor de rechtspraak over het bij de Eerste Kamer aanhangige Wetsvoorstel herziening regels meerdaadse samenloop in strafzaken. De Raad voor de rechtspraak adviseerde destijds om onderzoek te doen naar de invulling en toepassing van het draagkrachtbeginsel bij de oplegging van geldboetes.
- Op 6 juli 2021 is door Kamerlid Van Nispen een motie ingediend waarin is verzocht om nader te onderzoeken welke objectiveerbare gegevens nodig zijn om een betere weging van de draagkracht bij boeteoplegging mogelijk te maken, welke consequenties dit zou hebben voor de uitvoering, wat eventuele knelpunten daarbij zijn en hoe deze kunnen worden weggenomen. De motie is destijds 'oordeel Kamer' gelaten, omdat bovenstaand advies van de Raad voor de Rechtspraak nog werd afgewacht. De motie werd aangenomen en wordt dus ook door middel van de onderhavige beleidsreactie afgedaan.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Rechtspraak en Geschilopl.

Datum
10 december 2024

Onze referentie
5485628